Cümle Bilgisi

Kısa açıklamalar • Her başlıkta 5 örnek

1. Cümle Nedir?

Bir olayı, duyguyu, düşünceyi veya isteği **tam olarak anlatan** sözlere cümle denir. Tek sözcük de cümle olabilir.

1. Kuş uçtu.

2. Geldim.

3. Annem yemek yaptı.

4. Seni çok özledim.

5. Bir elma istiyorum.

2. Cümlenin Yazılışı

Cümle **büyük harfle** başlar. Sonuna **nokta (.), soru işareti (?) veya ünlem (!)** konur.

1. Bugün kitap okudum.

2. Yaşasın, tatil başladı!

3. Çantan nerede?

4. Eyvah, süt döküldü!

5. Akşam erken uyudum.

3. Anlamlı ve Kurallı Cümle

Sözcükleri anlamlı olacak biçimde sıralarız. Kurallı cümlede **işi ya da durumu anlatan bölüm sonda** olur.

1. içti / süt / bebek → Bebek süt içti.

2. Geldi annem. → Annem geldi.

3. açtı / çiçek → Çiçek açtı.

4. Koştu çocuk. → Çocuk koştu.

5. aldı / babam / ekmek → Babam ekmek aldı.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Cümle Bilgisi

Kısa açıklamalar • Her başlıkta 5 örnek

4. Olumlu ve Olumsuz Cümle

Olumlu cümle bir işin **olduğunu**, olumsuz cümle **olmadığını** anlatır. “Yok” ve “değil” de olumsuzluk bildirir.

1. Ece güldü. → Ece gülmedi.

2. Çantamda kitap var. → Çantamda kitap yok.

3. Ali geldi. → Ali gelmedi.

4. Bu top benim. → Bu top benim değil.

5. Kedi süt içti. → Kedi süt içmedi.

5. Soru Cümlesi

Bir şeyi öğrenmek için soru sorarız. **mı, mi, mu, mü ayrı yazılır.** Soru cümlesinin sonuna **?** konur.

1. Sen de geldin mi?

2. Topun nerede?

3. Acıktın mı?

4. Resmi kim çizdi?

5. Süt içtin mi?

6. 5N1K Soruları

Bir olayı anlamak için **Ne? Nerede? Ne zaman? Nasıl? Niçin? Kim?** sorularını sorarız.

1. Ali evde resim yaptı. → Kim? Ali. Nerede? Evde.

2. Dün yüzdüm. → Ne zaman? Dün.

3. Yavaşça yürüdü. → Nasıl? Yavaşça.

4. Üşüdüğü için içeri girdi. → Niçin? Üşüdüğü için.

5. Ece elma yedi. → Ne yedi? Elma.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Cümle Bilgisi

Kısa açıklamalar • Her başlıkta 5 örnek

7. Özellikleriyle Anlatma

Bir varlığı rengi, biçimi ve büyüklüğü gibi **özellikleriyle anlatmaya betimleme** denir.

1. Küçük, sarı bir topum var.

2. Tavşanın uzun kulakları var.

3. Kırmızı, büyük bir çanta aldım.

4. Kedimin tüyleri yumuşak.

5. Bahçede uzun bir ağaç var.

8. Gerçek ve Hayal

Gerçek yaşamda **olabilecek** olaylar gerçekçidir. Gerçekte **olamayacak** olaylar hayal ürünüdür.

1. Kedi süt içti. → Gerçekçi

2. Kedi bana masal anlattı. → Hayal ürünü

3. Yarın okula gideceğim. → Gerçekçi

4. Kalemim dans etti. → Hayal ürünü

5. Yağmurda ıslandım. → Gerçekçi

9. Duygu ve İstek

Sevinç, üzüntü ve korku gibi hislerimizi **duygu cümleleriyle** anlatırız. Olmasını istediğimiz şeyi **istek cümlesiyle** söyleriz.

1. Hediyemi görünce sevindim. → Duygu

2. Keşke kar yağsa. → İstek

3. Oyuncağım kırılınca üzüldüm. → Duygu

4. Gök gürleyince korktum. → Duygu

5. Parka gitmek istiyorum. → İstek

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Cümle Bilgisi

Kısa açıklamalar • Her başlıkta 5 örnek

10. Benzetme ve Karşılaştırma

Bir şeyi başka bir şeye benzetmeye **benzetme** denir. İki şeyin benzer veya farklı yönlerini söylemeye **karşılaştırma** denir.

1. Buz gibi soğuk su içtim. → Benzetme

2. Fil, kediden daha büyüktür. → Karşılaştırma

3. Pamuk gibi yumuşak bir yastık. → Benzetme

4. Bu top ötekinden daha küçük. → Karşılaştırma

5. Kar gibi beyaz bir elbise. → Benzetme

11. Abartılı Anlatım

Bir şeyi olduğundan çok daha büyük ya da çok daha fazla anlatmaya **abartma** denir.

1. Dünya kadar işim var.

2. Sevinçten havalara uçtum.

3. Gülmekten çatladım.

4. Çantam dağ kadar ağır.

5. Ağlamaktan gözyaşlarım göl oldu.

12. Örnek Verme

Bir düşünceyi açıklamak için **örnek veririz**. “Örneğin” ve “mesela” sözlerini kullanabiliriz.

1. Bazı hayvanlar uçar; örneğin serçe.

2. Bazı meyveleri severim; mesela muz.

3. Kırmızı, mavi gibi renkleri severim.

4. Bazı oyunlar eğlencelidir; örneğin körebe.

5. Kalem, defter gibi okul eşyalarım var.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026